

PATVIRTINTA
Telšių rajono savivaldybės
Tryškių kultūros centro
direktoriaus 2021 m. balandžio 16 d.
įsakymu Nr. ĮV- 1

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TRYŠKIŲ KULTŪROS CENTRO
VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo Tryškių kultūros centre tvarkos apraše (toliau – Aprašas) detalizuojamas Tryškių kultūros centro vidaus kontrolės politikos turinys, aprašomi vidaus kontrolės tikslai, principai, elementai, vidaus kontrolės analizė ir vertinimas bei reglamentuojama informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Tryškių kultūros centre.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme.

**II SKYRIUS
VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA**

3. Vidaus kontrolės politiką Kultūros centro vadovas nustato remdamasis Kultūros centro rizikos (toliau – rizika) vertinimu, atsižvelgdamas į Kultūros centro veiklos ypatumus, vidaus kontrolės politikos pritaikymą Kultūros centrui ir vadovaudamasi Įstatyme ir Apraše vidaus kontrolės politikos nustatymui keliamais reikalavimais. Rizika yra vertinama siekiant nustatyti rizikos veiksnius ir parinkti vidaus kontrolės priemones jiems valdyti.

4. Kultūros centro vadovo nustatoma ir tvirtinama vidaus kontrolės politika turi apimti:

4.1. Kultūros centro veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų sąrašą;

4.2. vidaus kontrolės principus;

4.3. vidaus kontrolės elementus;

4.4. nuorodas į Kultūros centro dokumentus (nuostatus, pareigybių aprašymus ir kitus dokumentus), kuriuose nustatytos vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė;

4.5. vidaus kontrolės analizės ir vertinimo aprašymą.

5. Atsižvelgiant į nuolat kintančias Kultūros centro ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, rizikos vertinimas turi būti atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai. Dėl šios priežasties vidaus kontrolės politikos turinys turi būti nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR ĮGYVENDINIMAS

6. Kultūros centro vadovas, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Kultūros centrui numatytų tikslų, kuria vidaus kontrolę pagal vidaus kontrolės tikslus, nustatytus:

6.1. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, – taip, kad veikla būtų vykdoma teisės aktų, reglamentuojančių Kultūros centro veiklą, ir kitų įstatymų, kurių taikymas yra privalomas visiems Kultūros centrams, nustatyta tvarka;

6.2. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte, – taip, kad turtas būtų saugomas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

6.3. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte, – taip, kad veikla būtų vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo:

6.3.1. ekonomišku, kuris suprantamas kaip minimalus išteklių panaudojimas užtikrinant vykdomos veiklos kokybę;

6.3.2. efektyvumu, kuris suprantamas kaip geriausias naudojamų išteklių ir vykdomos veiklos (kiekio, kokybės ir laiko požiūriu) santykis;

6.3.3. rezultatyvumu, kuris suprantamas kaip nustatytų veiklos tikslų ir planuotų rezultatų pasiekimo lygis;

6.4. Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 4 punkte, – taip, kad Kultūros centro teikiama informacija apie finansinę ir kitą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

7. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga Kultūros centro vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė Kultūros centre atliekama vadovaujantis Kultūros centro vadovo patvirtintomis finansų kontrolės taisyklėmis, reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą Kultūros centre ir finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

8. Vidaus kontrolė Kultūros centre įgyvendinama atsižvelgiant į Kultūros centro veiklos ypatumus, kuriuos lemia jo organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas. Vidaus kontrolė įgyvendinama laikantis vidaus kontrolės principų, apimant vidaus kontrolės elementus, integruojant vidaus kontrolę į Kultūros centro veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną), nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę atsižvelgiant į pokyčius. Įstaigos veiklą reglamentuojančių teisės aktų sąrašas atskleidžiamas šio Aprašo priede Nr. 1. Įstaigos direktoriaus įsakymų, nustatytų vidaus taisyklių, instrukcijų ir kitų vidaus kontrolės sistemos dokumentų sąrašas atskleidžiamas šio Aprašo priede Nr. 2.

ANTRASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

9. Kultūros centro vadovas, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Kultūros centrui numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę laikydamasis vidaus kontrolės principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

10. Kultūros centro vadovas, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Kultūros centrui numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę, apimančią vidaus kontrolės elementus, nustatytus Įstatymo 6 straipsnyje.

11. Vidaus kontrolė Kultūros centre veiksmingai įgyvendinama pagal kiekvieną vidaus kontrolės elementą ir jį apibūdinančius principus – priemones, kuriomis Kultūros centras siekia savo tikslų.

12. Kontrolės aplinką apibūdina šie principai:

12.1. profesinio elgesio principai ir taisyklės – vadovas ir darbuotojai laikosi profesinio elgesio principų ir taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konflikto;

12.2. kompetencija – Kultūros centro siekis, kad darbuotojai turėtų tinkamą kvalifikaciją;

12.3. vadovavimo stilius – vadovas palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų;

12.4. organizacinė struktūra – patvirtinama organizacinė struktūra, kurioje nustatomas pavaldumas ir atskaitingumas, pareigos vykdant veiklą ir įgyvendinant vidaus kontrolę. Organizacinė struktūra detalizuojama pareigybių sąrašė ir darbuotojų pareigybių aprašymuose;

12.5. personalo valdymo politika ir praktika –formuojama tokia personalo politika, kuri skatintų pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus.

13. Rizikos vertinimą apibūdina šie principai:

13.1. rizikos veiksnių nustatymas – nustatomi galimi rizikos veiksniai (įskaitant korupcijos riziką), turintys įtakos Kultūros centro veiklos tikslų siekimui. Rizikai nustatyti sudaromas rizikos veiksnių sąrašas;

14. Kontrolės veiklą apibūdina šie principai:

14.1. kontrolės priemonių parinkimas ir tobulinimas; įgaliojimų, leidimų suteikimas – užtikrinama, kad būtų atliekamos tik Kultūros centro vadovo nustatytos procedūros;

14.1.2. prieigos kontrolė – kad turtu ir dokumentais naudosis neįgaluoti (nepaskirti) asmenys;

14.1.3. funkcijų atskyrimas – uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojui (-ams) nebūtų pavesta kontroliuoti visų funkcijų;

14.1.4. veiklos ir rezultatų peržiūra – periodiškai peržiūrimos veiklos sritys, procesai ir rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Kultūros centro tikslams ir reikalavimams;

14.1.5. veiklos priežiūra – prižiūrima Kultūros centro veikla (užduočių skyrimas, peržiūra ir tvirtinimas), kad kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos jo pareigos ir atsakomybė, sistemingai prižiūrimas kiekvieno darbuotojo darbas, prirėikus periodiškai už jį atsiskaitoma;

14.2. technologijų naudojimas – parenkama ir tobulinama technologijų veikla;

14.3. politikų ir procedūrų taikymas – kontrolės veikla įgyvendinama taikant atitinkamas Kultūros centro politikas ir procedūras.

15. Informavimą ir komunikaciją apibūdina šie principai:

15.1. informacijos naudojimas – Kultūros centras gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją, atitinkančią jai nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą;

15.2. vidaus komunikacija – nenutrūkstamas informacijos perdavimas Kultūros centre, apimantis visas Kultūros centro veiklos sritis ir organizacinę struktūrą;

15.3. išorės komunikacija – informacijos perdavimas išorės informacijos vartotojams ir informacijos gavimas iš jų naudojant Kultūros centre įdiegtas komunikacijos priemones.

16. Stebėseną apibūdina šie principai:

16.1. nuolatinė stebėseną ir (ar) periodiniai vertinimai – atliekama reguliari Kultūros centro valdymo ir priežiūros veikla ir (ar) atskiri vertinimai, siekiant nustatyti, ar vidaus kontrolė Kultūros centre įgyvendinama pagal Kultūros centro vadovo nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas:

16.1.1. nuolatinė stebėseną – integruota į kasdienę Kultūros centro veiklą ir atliekama darbuotojams vykdant reguliarią valdymo ir priežiūros veiklą;

16.1.2. periodiniai vertinimai – jų apimtį ir dažnumą lemia Kultūros centro rizikos vertinimas ir nuolatinės stebėsenos rezultatai (nustačius tam tikrus veiklos trūkumus). Jie dažniausiai atliekami vidaus auditorių ir kitų viešojo juridinio asmens audito vykdytojų;

16.2. trūkumų vertinimas ir pranešimas apie juos – apie vidaus kontrolės trūkumus viešajame juridiniame asmenyje, nustatytus nuolatinės stebėsenos ir (ar) periodinių vertinimų metu, turi būti informuotas viešojo juridinio asmens vadovas ir kiti sprendimus priimančys darbuotojai.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

17. Kultūros centro vadovas, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose Kultūros centrui numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą Kultūros centre.

17.1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą Kultūros centre ir jos atitiktį Kultūros centro vadovo nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdami nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą. Jie teikia Kultūros centro vadovui informaciją apie vidaus kontrolės ir rizikos valdymą, vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo trūkumus ir rizikos veiksnius.

17.2. Vidaus auditoriai, atlikdami vidaus auditą, tiria ir vertina vidaus kontrolę ir teikia Įstaigos direktoriui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

18. Kultūros centro vadovas užtikrina, kad **kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė**, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Kultūros centro veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė Kultūros centre įgyvendinama pagal Kultūros centro vadovo nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

19. Viešojo juridinio asmens vidaus kontrolė vertinama:

19.1. labai gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

19.2. gerai – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos Kultūros centro veiklos rezultatams;

19.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką Kultūros centro veiklos rezultatams;

19.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką Kultūros centro veiklos rezultatams.

20. Atlikus vidaus kontrolės analizę ir vertinimą, Kultūros centro vadovas gali siūlyti vidaus audito tarnybai atlikti tam tikrų Kultūros centro veiklos sričių vidaus auditą.

21. Vidaus kontrolė Kultūros centre nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

V SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

22. Kultūros centro vadovas apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Kultūros centre teikia šią informaciją:

22.1. ar Kultūros centre nustatyta vidaus kontrolės politika ir ar ji veiksminga;

22.2. kaip Kultūros centre kuriama ir įgyvendinama vidaus kontrolė, atitinkanti vidaus kontrolės principus ir apimanti visus vidaus kontrolės elementus;

22.3. ar atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, įvertinami Kultūros centro veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams;

22.4. ar pašalinti vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų, vidaus auditorių ir kitų viešojo juridinio asmens audito vykdytojų nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ir jų atsiradimą lemiantys veiksniai;

23.5. Kultūros centro vidaus kontrolės vertinimas.
